

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie

Opdrachtgever: Gemeente Drechterland

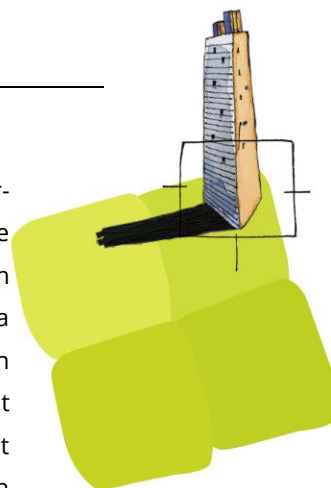
projectnummer: 076.00.00.50.08

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Kerkbuurt Wijdenes

Datum: 21-11-2018

KADER

In het kader van de planologische procedure is inzicht gewenst in de effecten op natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming). Hiertoe is in 2016 een ecologische inventarisatie van de natuurwaarden in het projectgebied uitgevoerd. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving. Het doel hiervan was om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw) en/of een oriënterend onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 19 september 2016 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden, die de Nbw 1998 en Ffw vervangt. Daarom zijn de resultaten van het onderzoek uit 2016 in 2018 getoetst aan de nieuwe wet. Hierbij is uitsluitend aandacht besteed aan de soortenbescherming, aangezien de gebiedenbescherming niet is gewijzigd met invoering van de Wnb.

13 november 2018 heeft een aanvullend veldonderzoek plaatsgevonden, specifiek om na te gaan of in de bomen rond het projectgebied nesten en/of ruimten (holten, scheuren et cetera) aanwezig zijn die door broedvogels dan wel vleermuizen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats.

De volgende twee foto's geven een indruk van het projectgebied op 13 november 2018.

Foto 1. Projectgebied vanuit het westen

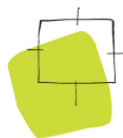
Foto 2. Projectgebied vanuit het oosten

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E Info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

PROJECTGEBIED

Het projectgebied is gelegen ten zuiden en westen van bestaande bebouwing aan de straten Kerkbuurt en Molenweg te Wijdenes. Het gebied is in gebruik als akkerland. Ten tijde van de veldbezoeken was de akker onbebouwd. Het projectgebied wordt aan de noord-, zuid- en westzijde begrensd door een watergang. In het projectgebied is geen opgaande beplanting aanwezig. Buiten de begrenzing van het projectgebied zijn wel bomen en lijnvormige groenstructuren aanwezig langs de randen van aangrenzende percelen. In het projectgebied is woningbouw voorzien, waarbij aan de zuidzijde meer ruimte voor oppervlaktewater komt. Ook worden verspreid door het gebied (groepen) bomen geplaatst. De ecologische waarden in het projectgebied zijn in de huidige situatie gering. Het beoogde plan biedt met de juiste inrichting voldoende kansen om een ecologische meerwaarde te gaan vormen, door inzet van beplanting en waterstructuren. Hiervoor is voor de Kerkbuurt een apart advies opgesteld.

Soortbescherming

WET NATUURBESCHERMING

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

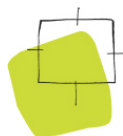
Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten is, naast het afgelegde veldbezoek, via Quickscanhulp.nl¹ soortinformatie uit de Nationale Database Flora en Fauna² opgevraagd (© NDFF - Quickscanhulp.nl 08-03-2018 14:48:19). Hieruit blijkt dat uit de omgeving van het projectgebied de laatste vijf jaar verschillende beschermde soorten zijn waargenomen. Binnen een straal van 1 km

¹ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

gaat het voornamelijk om beschermde amfibieën, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen.

Op het grasveld aan de straatzijde en langs de akkers groeien soorten van voedselrijke omstandigheden zoals witte klaver, paardenbloem, rode klaver en ridderzuring. In de oevers staan riet, grote brandnetel en speerdistel. De sloten waren grotendeels bedekt met kroos, onderwatervegetatie was nauwelijks aanwezig. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en gezien inrichting en gebruik ook niet in het projectgebied te verwachten.

Door de afwezigheid van bomen en bebouwing zijn in het projectgebied geen vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. In de (te behouden) haagvormende bomenrij aan de zuidrand van het projectgebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen en eveneens niet te verwachten. Deze bomenhaag is relatief jong en zeer dicht begroeid (geen vrije aanvliegmogelijkheden, foto 3). In vier (te behouden) bomen (twee populieren en twee wilgen), staande in de groene zone aan de noordzijde van het projectgebied, zijn wel ruimten (holten en scheuren) aangetroffen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen (zie foto 4 en 5).

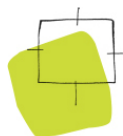
Foto 3. Bomenhaag ten zuiden van projectgebied

Foto 4. Scheur in bast wilg

Foto 5. Holten in wilg

De groene randen van het projectgebied zijn geschikt als onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is de lijnvormige groenstructuur ten zuiden van het projectgebied geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Deze structuur wordt behouden. Te verwachten zijn vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis, die ook uit de omgeving van het projectgebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl)¹.

In het projectgebied zijn geen aanwijzingen (zoals waarnemingen, sporen of nesten) gevonden die duiden op de aanwezigheid van niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren. In de directe omgeving van het projectgebied zijn ook geen waarnemingen van niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren bekend. De opgaande beplanting rondom het projectgebied kan evenwel onderdeel vormen van het leefgebied van de kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn. Het projectgebied zelf heeft weinig waarde voor deze soorten.

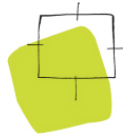
In het projectgebied kan de aanwezigheid van soorten als bosmuis en huisspitsmuis worden verwacht, waarvan waarnemingen bekend zijn uit de directe omgeving van het projectgebied (Quickscanhulp.nl). Het gaat daarbij om algemene soorten, waarvoor een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn niet in het projectgebied aanwezig of te verwachten. Eveneens zijn ten tijde van de veldinventarisaties in de omringende bomen geen jaarrond beschermde broedvogelnesten aangetroffen. Het projectgebied kan wel onderdeel vormen van het foerageergebied van in de omgeving verblijvende huismus, buizerd en uilensoorten. In het projectgebied is daarnaast broedbiotoop aanwezig voor akkervogels als gele kwikstaart en scholekster. In en langs de watergangen kunnen algemene watervogels als meerkoet en wilde eend tot broeden komen.

Het gras- en akkerland in het projectgebied vormt geen hoogwaardig landbiotoop voor amfibieën. Hooguit zijn enkele exemplaren van algemene amfibieën als gewone pad en kleine watersalamander te verwachten, waarvoor een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de wijde omgeving van het projectgebied is het voorkomen van de beschermde niet-vrijgestelde rugstreeppad bekend. Rugstreeppad is een pioniersoort en kan, op zoek naar nieuw leefgebied, grote afstanden afleggen. Bij graafwerkzaamheden in het kader van de geplande ontwikkelingen kan geschikt voortplantingshabitat (ondiepe plassen) voor deze soort ontstaan.

Voor beschermde reptielen, vissen en ongewervelden ontbreekt geschikt leefgebied in het projectgebied.

TOETSING

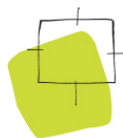
Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten en kleine marterachtigen worden niet verwacht. Er zijn geen verblijfplaatsen in het geding en er is een ruim aanbod aan foerageergebied in de omgeving aanwezig.

Ten aanzien van vogels dient bij uitvoering van werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in en direct rond het projectgebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het projectgebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Negatieve effecten op de potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in de vier bomen buiten het projectgebied zijn niet te verwachten. Deze bomen blijven behouden en ondervinden eveneens geen hinder als gevolg van de beoogde plannen. De ruimten bevinden zich hoog in de bomen en grenzen aan de toekomstige openbare groenstructuur van het projectgebied. Hier zal water, gras en beplanting worden gerealiseerd, samen met een wandelpad. Grenzend aan deze zone zal zich de tuinzijde van de nieuw te bouwen woningen bevinden. Van de enige te verwachten vorm van verstoring (kunstlicht) zal daardoor geen sprake zijn (geen straatverlichting en zeker geen tuinverlichting die reikt tot de potentiële verblijfplaatsen). Daarnaast blijft de lijnvormige groenstructuur ten zuiden van het projectgebied behouden en beschikbaar als vliegroute. Ook hier zal geen sprake zijn van lichtverstoring doordat het projectgebied ter plaatse van deze groenstructuur wordt ingericht met oppervlaktewater en opgaand groen en daarbij grenst aan tuinen. Aangezien al het omringende groen behouden blijft, meer opgaand groen en oppervlaktewater wordt gerealiseerd, gaat geen foerageergebied verloren en wordt het projectgebied op termijn zelfs geschikter als foerageergebied. De kansen die dit biedt zijn nader uitgewerkt in een aparte paragraaf.

Indien de beschermde, niet-vrijgestelde rugstreeppad zich vestigt tijdens de werkzaamheden, kunnen de werkzaamheden worden stilgelegd. Het is daarom belangrijk om te voorkomen dat er tijdens de werkzaamheden ondiepe plassen ontstaan die kunnen dienen als voortplantingshabitat van rugstreeppad. Daarnaast kan voorkomen worden dat rugstreeppadden toegang hebben tot de bouwplaats door een amfibieënscherm om het bouwterrein aan te brengen.

Als gevolg van de beoogde activiteiten kunnen verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende amfibieën en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen bij de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood. Deze algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen bij ruimtelijke ontwikkelingen onder de vrijstellingsregeling van de provincie Noord-

Holland bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de provinciale structuurvisie en verordening.

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het Natuurbeleidsproject waarin het concept van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is opgenomen.

Wet Natuurbescherming

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Natuurnetwerk Nederland

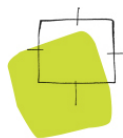
Het NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor Noord-Holland uitgewerkt in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening.

WEIDEVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weidevogelleefgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is het meest nabijgelegen beschermd gebied in het kader van de Wnb en ligt op ongeveer 1 kilometer ten zuiden van het projectgebied. Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen dan wel soorten die stik-

stofgevoelig zijn³. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied betreft Eilandspolder, gelegen op een afstand van 20 kilometer ten zuidwesten van het projectgebied.

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ongeveer 900 meter ten noordoosten van het projectgebied. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt op 300 meter van het projectgebied. Het projectgebied heeft geen belangrijke ecologische relatie met deze beschermde gebieden.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de ligging van het projectgebied en de aard van de ontwikkeling kunnen met betrekking tot het voorgenomen project negatieve effecten op Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer op voorhand worden uitgesloten.

Bij vergelijkbare plannen wordt veelal een Aeriusberekening uitgevoerd om na te gaan of sprake is van negatieve effecten door stikstofdepositie. De effecten worden hier laag ingeschat en wel om de volgende redenen:

- De te realiseren woonwijk wordt gasloos gebouwd (gas is bij woningen de voornaamste bron van stikstof) en de toename van verkeersbewegingen is gering, waardoor hooguit sprake zal zijn van een verwaarloosbare toename van stikstofuitstoot als gevolg van de beoogde plannen;
- Voor het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer zijn geen instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen dan wel soorten die stikstofgevoelig zijn;
- Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied (Eilandspolder) ligt op een dergelijk grote afstand (20 kilometer) dat van een eventuele toename van stikstofdepositie door de beoogde ontwikkeling geen sprake zal zijn.

Evengoed is een Aeriusberekening uitgevoerd. Dit is een aparte bijlage van het bestemmingsplan geworden. De conclusie van de Aeriusberekening is dat als gevolg van voorliggend plan geen sprake is van negatieve effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Deze inventarisatie geeft geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb.

Het projectgebied is niet aangewezen als NNN of weidevogelleefgebied en de ontwikkelingen vallen binnen de huidige verstoringszone van bebouwing en opgaand groen, waardoor weidevogelleefgebieden in de omgeving niet extra wordt verstoord. Negatieve effecten op deze gebieden worden naar aanleiding van de ontwikkelingen niet verwacht, waardoor het project niet in strijd is met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

³ Rijksoverheid (2017). Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 zoals gewijzigd na partiële herziening op 18 december 2017. Rijksoverheid.

Conclusie

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb of een nadere analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Voor uitvoering van het project is geen ontheffing of vergunning van de Wnb nodig. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient wel rekening te worden gehouden met nestelende vogels en met rugstreeppad. Verstoring van broedgevallen (in gebruik zijnde nesten) van vogels dient te worden voorkomen. Tevens dient vestiging van rugstreeppad te worden voorkomen.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke project niet in de weg staat.